

Les perspectives en perspectiva

No és senzill trobar una paraula amb la qual resumir l'escenari previst per a l'economia espanyola. Sense cap mena de dubte, no sembla que estiguem a punt d'iniciar un cicle d'elevat creixement del PIB i de l'ocupació. Però tampoc sembla que l'economia s'hagi d'endinsar en una recessió profunda o prolongada. Els xocs dels últims anys i l'existència de diversos elements que empenyen l'economia en sentits oposats fan que el context actual sigui especialment difícil de valorar.

En conjunt, el més probable és que el creixement del PIB i de l'ocupació es mantingui en cotes positives però modestes. En concret, per al bienni 2023-2024, esperem que el creixement del PIB se situï al voltant del 3% en l'acumulat d'aquests dos anys, i el de l'ocupació, al voltant del 2%. Pel que fa a la inflació, variable clau en el context actual, tot fa pensar que es continuarà moderant i que, de mitjana, es podria situar al voltant del 3,5% durant aquests dos anys.

Entre els elements que continuaran impulsant el creixement de l'activitat i de l'ocupació, destaquen el desplegament dels fons europeus NGEU i la recuperació del turisme internacional, en especial el de llarga distància. En sentit contrari, actuaran l'augment dels tipus d'interès i la inflació, que, tot i que es moderarà, es mantindrà en cotes elevades.

La incertesa que envolta l'escenari continua sent molt elevada. El pes que acabi tenint cadascun d'aquests elements serà determinant. Per exemple, la inflació es podria moderar més ràpidament si la pressió sobre els preus de l'energia remet abans del que s'esperava. La caiguda dels preus del petroli i del gas que s'ha produït en les últimes setmanes apuntaria en aquesta direcció. Si es confirma aquesta tendència, seria un alleujament important per al consum de les llars. D'altra banda, però, també sembla que el BCE apujarà els tipus d'interès més del que s'havia previst abans de la reunió del desembre.

Comparar on ens deixaria aquest escenari amb el que esperàvem l'any passat, o abans de la pandèmia, ens ajuda a situar-nos millor. En termes de creixement, la fotografia no és positiva. Segons l'escenari actual, el 2024, el PIB se situarà una mica més d'1 p. p. per damunt del nivell del 2019. En canvi, fa un any, abans que esclatés la guerra a Ucraïna, pensàvem que, el 2024, el PIB se situaria prop de 4 p. p. per damunt de la cota del 2019. Si revisem les previsions de creixement que utilitzàvem al començament del 2020, abans que esclatés la pandèmia, constatem que llavors consideràvem que, el 2024, el PIB creixeria més del 5% durant aquests anys.

El missatge que llancen les dades d'ocupació és molt diferent. Segons l'escenari actual, el 2024, l'ocupació se situarà un 5% per damunt dels nivells del 2019, una xifra molt similar a la que CaixaBank Research esperava al començament del 2020, abans que esclatessin la pandèmia i la guerra a Ucraïna. Malgrat les adversitats dels últims anys, el comportament de l'ocupació ha estat, i s'espera que continuï sent, molt resiliènt.

Finalment, on hi ha hagut una major sorpresa ha estat en l'evolució dels preus dels béns i dels serveis que consumeixen les llars. Segons l'escenari actual, de moderació gradual de la inflació, el 2024, l'índex de preus al consum se situarà prop d'un 20% per damunt dels nivells del 2019. Fa un any, s'esperava que, en aquest període, l'augment seria del 10%, una xifra una mica superior a la que s'esperava al començament del 2020, del 8,3%, concretament.

Valorar de forma adequada la situació en què ens trobem requereix prendre perspectiva. En funció del punt de referència que adoptem o de la variable a la qual ens referim, les sensacions poden ser diferents. Tot i que l'evolució del creixement i de la inflació ens ha sorprès negativament, l'ocupació està resistint de forma molt positiva les adversitats.

Oriol Aspachs
Gener 2023